

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА

ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА КУМАНОВО

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА
ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА КУМАНОВО
ЗА 2023 ГОДИНА

Куманово, Февруари , 2023

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	5
1.1. Стратешки приоритети на Владата	5
1.2. Националната програма за социјална заштита	8
1.3. Стратешкиот план на МТСП	10
2. Законски влијанија	14
3. Опис на социјалниот простор	16
3.1. Демографските фактори	16
3.2. Економските фактори	16
3.3. Степен на образование на населението	17
3.4. Здравство	17
4. Оперативен план на активности	18
5. Права на парична помош од социјална и детска заштита	18
5.1. Гарантирана минимална помош	19
5.2. Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенци во домаќинство	20
5.3. Надоместок заради попреченост	20
5.4. Надоместок за помош и нега од друго лице	21
5.5. Надоместок на плата за скратено работно време	21
5.6. Дополнителен додаток за домување	21
5.7. Траен надоместок	22
5.8. Еднократна парична помош	22
5.9. Социјална сигурност за стари лица	22
5.10. Детски додаток	23
5.11. Посебен додаток	23
5.12. Еднократна парична помош за новороденче	23
5.13. Образовен додаток	24
5.14. Родителски додаток РДЗ	24
5.15. Родителски додаток РД4	24
5.16. Цивилна инвалиднина	25
5.17. Парична помош за лице кое до 18 год. имало статус на дете без родители и родителска грижа	25
5.18. Парична помош за студирање	26
5.19. Право на надоместок на трошоци за сместување на	

лицето и надоместок за згрижување	26
5.20.Право на здравствена заштита	27
5.21.Народна кујна	27
3. Социјална превенција и социјални услуги	28
6.1.Социјална превенција	28
6.2.Социјални услуги	29
6.2.1.Услуги на информирање и упатување	29
6.2.2.Услуги на стручна помош и поддршка	30
6.2.3.Услуги на советување	30
6.2.4.Услуги во домот	30
6.2.5.Услуги во заедницата	31
6.2.6 Услуги на вон-семејна заштита	34
6.2.6.1 Живеење со поддршка	34
6.2.6.2 Згрижување во друго семејство	34
6.2.6.3 Сместување во установа	34
6.2.6.4. Сместување во групен дом	35
4. Постапки што се водат во ЦСР	35
7.1. Мировна постапка и доверување	37
7.2.Лица со нарушени партнерски/брачни односи	38
7.3.Дете на кое му се уредуваат односите со родител со кој не живее или блиски сродници	38
7.4.Доверување на дете родено во вонбрачна заедница	39
7.5.Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак	40
7.6.Жртва на семејно насилство	40
7.7.Сторител на семејно насилство	41
7.8.Дете без родители и родителска грижа	41
7.9. Дете со попреченост	42
7.10.Дете во ризик	42
7.11.Дете во судир со законот	44
7.12.Дете под старателство	44
7.13.Старателство над дете за посебен случај	45
7.14.Надзор над вршење на родителско право	45
7.15.Одземање на родителско право	46
7.16.Посвојување	46
7.17.Полнолетно лице со попреченост	47
7.18.Старателство на лице со целосно одземена деловна способност	47
7.19.Старателство на лице со делумно одземена деловна способност	48
7.20.Старателство на возрасно лице за посебен случај	48
7.21. Лице кое употребува, односно злоупотребува дрога	

и други психотропни супстанции	49
7.22.Лице кое злоупотребува алкохол	49
7.23.Возрасно лице со изречена алтернативна мерка	49
7.24.Возрасно лице по отпуштање од казнена установа	50
7.25.Лице жртва на трговија со луѓе	50
7.26.Бездомно лице	51
7.27.Старо лице	51
7.28.Лице барател на право на азил, лице со статус признат бегалец или лице под супсидијарна заштита (за која категорија лица се однесуваат податоците)	51
7.29.Носител на згрижувачко семејство	52
7.30.Носител на роднинско згрижувачко семејство	52
Други услуги што ги обезбедува ЦСР	52
5. Останати активности	53
6. Функционирање на ЦСР	54
9.1.Човечки ресурси	54
9.2.Просторно технички услови за работа	56
9.3.Финансирање	58
9.4. Ризици кои може да влијаат на успешноста на функционирањето на ЦСР	59

1. ВОВЕД

1.1. Стратешки приоритети на Владата

Согласно член 34 од Уставот на Република Северна Македонија граѓаните имаат право на социјална сигурност и социјално осигурување утврдени со закон колективен договор. Членот 35 од Уставот вели дека Републиката се грижи за социјалната заштита и социјалната сигурност на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност. Републиката им гарантира право на помош на немоќните и на неспособните за работа граѓани. Републиката им обезбедува посебна заштита на инвалидните лица и услови за нивно вклучување во општествениот живот.

Републиката се грижи за социјалната заштита на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност. Републиката го воспоставува системот на социјалната заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови и мерки за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош.

Еден од стратешките приоритети на Владата е заштитата и грижата за најранливите категории на граѓани која ќе се реализира преку поддршка при вработување преку посебни програми и стимулации за приватниот сектор, зголемување на социјалната помош и останатите надоместоци за најранливите категории граѓани, обезбедување на услови за домување и изградба на социјални станови, заштита од енергетска сиромаштија, народни кујни итн.

За 2022 година Владата има донесено програма за работа со целосна поддршка за сите социјални категории.

Владата во својот мандат во делот на социјалната заштита ќе се фокусира на заштита на безбедноста и здравјето при работа на граѓаните, социјалната сигурност, борба против сиромаштијата, заштита на децата, поддршка на развојот на Ромите, унапредување на родовата еднаквост, превенција и заштита од дискриминација, како и изградба и реновирање на градинки и други објекти за обезбедување социјална заштита на населението.

Социјалните надоместоци, во своите видливо покачени износи, ќе бидат оебзбедувани за околу 300.000 граѓани. Социјалните трансфери соодветно ќе се зголемуваат во релација со економските текови и висината на инфлација.

Системот на социјална заштита е подготвен да ги апсорбира сите семејства во социјален ризик, при што во моментов 35.500 домаќинства се приматели на ГМП,

детски додаток користат 47.000 деца и образовен додаток кој го користат околу 30.000 ученици и студенти.

Како дел од координираниот мултиинституционален пристап во справување со родово базирано насилство, насилство врз жените и семејното насилство, уште во 2022 година ќе се воспостават 5 специјализирани сервиси за жени жртви на родово базирано насилство и семејно насилство во Куманово 1, Кичево 2 и Гостивар 2.

Со буџетот за 2022 година се обезбедени средства за лични асистенти за лица со попреченост од 6 до 64 години како и социјална сигурност за стари лица-пензија која во моментот ја примаат околу 9.500 граѓани, а силната поддршка во овој сегмент продолжува до 2024 година.

Владата ќе продолжи да вложува во отворање на сервиси за заштита на жртвите од сите облици на родово базирано насилство во секоја општина на територијата на државата.

Ќе се приоритизира и програмата за реинтеграција на жени жртви на насилство во која ќе се вклучени модели за привремено домување, психичко советување со менторство, различни видови на финансиска помош специфично наменети за жени жртви на насилство, можности за образование и обуки во различни области, како и мерки за вработување утврдени во постоечката законска регулатива.

Со цел поефикасно финализирање на процесот и со цел обезбедување квалитетно спроведување на Стратегијата, Владата ќе пристапи кон Унапредување на институционалната рамка за имплементацијата на Националната стратегија за Роми преку формирање на систематизирана структура, односно нов Сектор за спроведување на Стратегијата за Роми во рамките на Генералниот секретаријат на Владата, како и јасно назначување на одговорни лица и тимови во рамките на ресорните министерства за имплементацијата на Националната стратегија за Роми. Со цел унапредување на интеграцијата на Ромите во Северна Македонија, Владата ќе ги спроведе следниве мерки во различните секторски политики:

Вработување:

- Подготвителна тренинг програма за олеснување на пристапот за вработување на Роми во државна и јавна администрација;
- Дисперзирани канцеларии на Агенцијата за вработување во општина Шуто Оризари преку поддршка од меѓународни фондови;

- Зголемување на опфатот во активните мерки за вработување и услуги со воведување на квота од 5% за опфатеност на Роми во оперативниот план за вработување;
- Поддршка за формализирање на неформална работа со креирање на сет мерки - пристап до финансии на претприемачи Роми преку креирање на Мечинг фонд и кредитна гаранција на Владата и меѓународниот фонд РЕДИ.

Домување:

- Урбанизација на ромските населби преку годишната програма за финансирање на изработката на урбанистички планови (Вклучување во ГУП, изработка на ДУП);
- Поддршка за легализација на бесправно изградени објекти на ранливи категории од Ромската заедница;
- Изградба на типски куќи за Роми кои живеат во екстремно лоши услови или немаат живеалиште и реновирање на капацитетите за колективно домување на лицата кои немаат живеалишта во соработка со ЕЛС;
- Обезбедувања комунална инфраструктура – асфалтирани патишта, пристап до вода и канализациона мрежа во ромските населби.

Граѓански статус:

- Решавање на проблемот со лицата без документи и без државјанство преку новиот закон за неевидентирани лица и законот за државјанство;
- Спроведување на заеднички проект со Советот за регионална соработка за вработување на две лица во Управата за водење на матичните книги и МВР преку договор работа во рамките на проектот и систематизација на овие работни места.

Сиромаштија:

- Развој на нови социјални и комбинирани услуги на локално ниво;
- Воспоставување на шелтер центри за децата на улица.

Услугите и придобивките за граѓаните мора постојано да растат. Поради тоа, ќе се интензивира имплементацијата на Законот за бесплатна правна помош со која се обезбедува остварување на правото на бесплатна правна помош од страна на социјално ранливи категории на луѓе, олеснување на условите за стекнување со

правото на бесплатна правна помош, при што најголем акцент се става на правните проблеми со кои најчесто се сретнуваат.

Државата помага во делот на назначување на адвокати за давање на правни услуги на лицата кои врз основа на утврдени критериуми не ќе можат да ги платат трошоците во судски и управни постапки и управни спорови.

Со Предлог-законот за правата на децата, се предвидува адвокатите кои ќе ги застапуваат малолетниците пред МВР и Центарот за социјални работи да бидат исплатени од Буџетот на Министерството за правда согласно Законот за бесплатна правна помош како и лица баратели на азил.

1.2. Националната програма за социјална заштита

Социјалната заштита на граѓаните државата ја остварува во согласност со начелото на социјална праведност. Таа го воспоставува системот на социјална заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови и мерки за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош. Како носители на социјалната заштита се јавуваат Републиката, општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје.

Социјалната заштита се утврдува како дејност од јавен интерес. Таа се дефинира како систем на мерки, активности и политики за спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и за јакнење на неговиот капацитет за сопствена заштита. Системот се остварува преку стручна работа во установите за социјална заштита, спроведување на развојни програми, стручно усовршување на работниците во зависност од потребите на корисниците и меѓународните стандарди, следење на појавите и планирање на работата, водење на евиденција, како и преку спроведување на надзор и истражувачка работа во оваа област. Покрај мерките за социјална заштита на граѓаните, грижата на државата за спречување на настанување на социјален ризик се остварува и преку преземање на мерки во даночната политика, вработувањето, политиката за стипендирање, домување, заштита на семејството, здравство, воспитание и образование и во други подрачја во согласност со закон.

Централна институција која врши креирање на политика, стратешко планирање, управување, како и надзор над законитоста, особено преку инспекцискиот надзор над спроведувањето и примената на законите и другите прописи во областа на социјалната заштита е Министерството за труд и социјална политика. Установа за проучување на социјалните појави и проблеми и унапредување на социјалните дејности е ЈУ Завод за социјални дејности, која во својата надлежност го има и надзорот над стручната работа над установите во социјална заштита како и над други правни и физички лица, кои вршат определени работи во социјалната заштита. За остварување на системот на социјална заштита се основаат установи за социјална заштита (центри за социјална работа - ЦСР и социјални установи за вонинституционална и институционална заштита). ЦСР-и се основаат како јавни установи со јавни овластувања за вршење на работите од областа на социјалната заштита. Тие се одговорни за администрација на социјалните парични надоместоци и за обезбедување на социјални услуги.

Владата на Република Северна Македонија донесува Национална програма за развој на социјалната заштита во која се утврдуваат целите, приоритетите и правците на развојот на социјалната заштита на граѓаните, со мерки на активна социјална политика, на среден и долг рок. Во согласност со оваа програма, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје донесуваат програми за потребите на граѓаните од областа на социјалната заштита. Тие може со своја одлука, во согласност со материјалните можности, да утврдуваат и други права во областа на социјалната заштита, права во поголем обем од обемот на правата утврдени со Законот за социјална заштита и поповолни услови за нивно остварување, како и други облици на социјална заштита.

Здружение на граѓани кое е воведено во регистарот што го води МТСП и физичкото лице кое има дозвола за работа издадена од министерот за труд и социјална политика, можат да вршат работи од областа на социјалната заштита, под услови, на начин и постапка утврдени со Законот за социјална заштита. Верските заедници, религиозните групи и нивните здруженија кои се регистрирани во Република Северна Македонија, можат да им помагаат на лицата кои имаат потреба од одделни видови на социјална заштита. За остварување на системот на социјалната заштита, покрај јавните се основаат и приватни установи за социјална заштита.

1.3. Стратешкиот план на МТСП

Стратешкиот план, е документ во кој се утврдени програми, потпрограми, проекти, мерки и активности кои треба да се остварат, заради обезбедување на економска благосостојба со праведна распределба на животните можности, како и со обезбедување на избор во различни животни фази, имајќи ја во предвид јасно дефинираната мисијата и визијата на Министерството за труд и социјална политика. Министерството за труд и социјална политика, согласно со своите надлежности ги обединува политиките поврзани со вработувањето, работните односи, социјалната заштита, правата и заштитата на децата и нивните семејства, социјалната сигурност на пензионерите, заштита од дискриминација и сл. Министерството активно и во континуитет подготвува, предлага и имплементира мерки, активности, закони и стратегии кои се однесуваат на регулирањето на работните односи и нивно подобрување, заштита на правата и сигурноста на вработените, решавање на проблемот на невработеноста, зголемување на мотивацијата за работа наспроти негативните влијанија на социјалните давања, јакнење на капацитетите на институциите на пазарот на трудот, јакнење на ефикасен и ефективен социјален дијалог на сите нивоа, функционирање на ефикасни социјални институции, обезбедување на социјална сигурност на лицата во социјален ризик, пензионерите, обезбедување на поголема еднаквост помеѓу половите и заштита од секаков вид на дискриминација и сл. Креирањето на политиките, мерките и активностите, се темелат на сеопфатни анализи, состојби и трендови, на меѓународните стандарди и позитивните искуства во Европската унија.

Согласно стратешкиот план на МТСП 2022-2024 година социјалната заштита се остварува низ развој и унапредување на системот за обезбедување на социјална сигурност на социјално и материјално загрозени лица; на лицата со попреченост, цивилните инвалиди, баратели на азил и бегалци; ги покрива проблемите од правна природа во бракот, семејството и вонбрачните заедници, односите меѓу родителите и децата, старателството и посвојувањето; креира и развива проактивни мерки за социјално вклучување со кои се зајакнуваат потенцијалите и капацитетите на корисниците, а со тоа посредно се зголемуваат нивните можности за активно учество на пазарот на трудот, подобрување на општата добросостојба, со крајна цел, намалување на сиромаштијата; ги усогласува законските норми со актуелните социо-економски услови, во соработка со органите на државната управа; јавните установи (меѓу општинските центри за социјална работа, установите за социјална заштита;

Заводот за социјални дејности), ЕУ и УН Агенции; УНДП; и други меѓународни институции;

Во Мај 2019 година е донесен нов закон за социјална заштита кој се заснова на начелата на правото на социјална сигурност и социјално осигурување на граѓаните, социјална праведност, хуманост и солидарност, согласно член 34 од Уставот на РСМ. Со овој закон за уредуваат системот и организацијата на социјалната заштита, корисниците на социјалната заштита, правата на парична помош и социјалните услуги, постапките за остварување на правата и користење на услугите, вршење на дејноста на социјалната заштита, кадрите, финансирањето и надзорот над вршењето на дејноста на социјалната заштита.

Социјалната заштита согласно овој закон е дејност од јавен интерес која се остварува преку мерки, активности, програми и политики за заштита од социјални ризици, превенција и надминување на социјалните проблеми кои неповолно се одразуваат врз добросостојбата на граѓаните.

Социјален ризик е состојба која има потенцијал да го отежни или оневозможи непреченото социјално функционирање на поединецот, семејството или одредена група, која може да дојде во потреба од социјална помош. Основните социјални ризици на кои е изложен поединецот во смисла на овој закон се мајчинство, болест, старост, смрт, повреда и попреченост.

Јавната установа Меѓуопштински Центар за социјална работа Куманово е една во системот на установи на социјална заштита која е од јавен карактер и која ги извршува своите надлежности во рамките на постојната законска регулатива.

Тргувајќи од основните стратешки документи во областа на социјалната заштита ЈУМЦСР Куманово работеше на имплементација на сите постојни законски прописи, но и во континуитет ги следи сите законски измени и постапува согласно истите.

Во однос на реструктурирање на системот на социјална заштита и тоа мерката која се однесува на Зајакнување на административните капацитети на општините преку формирање на одделенија за социјална заштита или посебни работни места, развивање на меѓуопштинската соработка преку формирање на заеднички административни тела, повремени или постојни заеднички работни тела и комисии за социјална заштита. Во Општина Куманово има одделение за социјална заштита кое работи на превенција и давање на одредени социјални права како што е еднократна

парична помош, субвенција за вода и ѓубрарина, а од 2023 година и обезбедување на покривање на трошоци за домување на социјално ранливи категории на граѓани согласно закон. Во однос на мерката зајакнување на соработката во реализацијата на социјалната заштита преку формирање на локални совети за социјална превенција, вработување и социјални услуги, и воспоставување на механизми за нивна координација и соработка во Општина Куманово е формирано координативно тело за превенција од социјални ризици во кое членуваат и претставници од ЦСР Куманово кое во текот на изминатата година имаше неколку состаноци и работа на конкретни случаи. Исто така формиран е и Социјално-економски совет во кој членуваат освен преставник од ЈУМЦСР, претставник од агенцијата за вработување, од општинската администрација како и членови од бизнис заедницата и истиот има донесено програма за работа во која составен дел е и работа на обезбедување на работни места за семејствата корисници на ГМП и нивна активација на пазарот на труд со што би требало да излезат од социјалните ризици кои се однесуваат на материјалната необезбеденост. Формиран е Совет за социјална заштита на североисточен плански регион во кој учество земаат градоначалници и директори на центри за социјална работа кој веќе има избран претседател и изготвена програма со активности а ЦСР Куманово зема активно учество со свои предлози.

Во однос на унапредување на капацитетите на ЦСР можеме да констатираме дека што се однесува на мерката воведување на посовремени, софистицирани компјутерски системи на евиденција за корисниците на социјални услуги и социјални парични надоместоци на ниво на ЦСР, со што ќе се овозможи анализа, следење и креирање на политики врз основа на воведени индикатори ЦСР веќе работи во воведената СПИЛ програма во која се обединети сите права од социјална заштита. Потребна е нова компјутерска опрема која ќе ги следи новите софтвери и програми кои се посовистицирани и за кои старата компјутерска опрема нема поддршка.

Мерката воведување на компјутерска мрежна евиденција за поврзување на сродните институции во мрежен систем е делумно реализирана бидејќи податоците од останатите институции преку МТСП ги добиваме непосредно пред припремата за исплата и нема временска можност од изготвување на нови управни акти во системот со што се доведува во прашање решавање на предметите во законски утврден рок. Потребно е ажурирање на податоците со можност за печатење на докастен акт (за поседување на моторно возило, имот и сл.)

Исто така немаме можност за добивање на документи од други институции по електронски пат за кои имаме законска обврска согласно донесените правилници за остварување на права од социјална заштита како што се изводи од матична книга на родени, венчани, починати и др.

Во однос на мерката подобрување на просторните услови во рамките на установите за социјална заштита, како и средствата и опремата за работа, согласно со нормативите и стандардите за секоја установа во текот на 2022 година ЈУМЦСР Куманово нема добиено нова опрема, освен минимални средства за тековно одржување на објектите, поправки на компјутерска опрема, автомобили и др.

Со мерката услуги поблиски до граѓаните веќе е потпишан Меморандум за во Општината Старо Нагоричане отворена е канцеларија за потребите на ЈУМЦСР Куманово, додека за канцеларијата во Општина Куманово сеуште нема Одлука на Совет и Меморандум за соработка и истата не е добиена на користење за потребите на ЦСР Куманово.

Во текот на 2022 година реализирани се сите јавни набавки согласно годишниот план за јавни набавки за кои ЈУМЦСР Куманово има добиено финансиска согласност од страна на МТСП, со кои се обезбедуваат сите потребни ресурси за непречено функционирање на установата.

Изготвен е проект за гасификација на објектот, но постапката за гасификација е во тек (недостасува согласност од Општината).

Согласно изготвениот елаборат за енергетска ефикасност на објектот заради потребата од комплетно реновирање на истиот (менување на прозорци и врати, фасада и кровна конструкција со цел заштеда на енергија) доставени се апликации до МТСП за сите ставки поединечно, како и апликација за изградба на комплетно нов објект за службата во Липково. Како резултат на големата потреба на установата од нови компјутери, печатари и скенери изготвена е апликација со барање до МТСП во текот на 2021 година, но во текот на 2022 година немаме одговор за реализација на истите.

Во однос на мерката подобрување на кадровска екипираност во установите за социјална заштита со соодветни профили во текот на 2022 година реализирани се вкупно 1 ново вработување, 2 пензионирања и 1 унапредување.

2. ЗАКОНСКИ ВЛИЈАНИЈА

Во Мај 2019 г. е донесен нов Закон за социјална заштита, за прв пат донесен Законот за социјална сигурност на старите лица како и измени во Заштита на децата, врз чија основа се направени усогласувања и организациски промени.

Во 2020 и 2021 година имавме светска пандемија со КОВИД 19 вирус како резултат на што беа донесени низа уредби со кои беше олеснет пристапот на социјално ранливите категории до правата од социјална заштита. Како резултат на препораките за заштита по здравјето на вработените направена е нова организациска поставеност на целата институција (шалтерски прием на барања).

Во 2022 година се соочивме со економско- енергетска криза и заради ублажување на последиците од истата донесени се измени и дополнувања на Законот за социјална заштита.

Со исплатата на гарантирана минимална помош за месеците март, април и мај 2022 година, на секој корисник на гарантирана минимална помош беше исплатен еднократен додаток во висина од 1.000,00 денари за месеците март, април и мај 2022 година. Исплатата на еднократниот додаток се изврши со средствата наменети за гарантираната минимална помош.

Со Законот за финансиска поддршка опфатени се примателите на правото на социјална сигурност, корисници на посебен додаток, корисници на правото на надоместок заради попреченост, лица со попреченост и трајни промени во здравствената состојба, кои користат надоместок за помош и нега од друго лице, а не користат право на надоместок заради попреченост, без потреба од контролен преглед, самохрани родители кои се евидентирани корисници на гарантирана минимална помош кои во текот на 4 месеци почнувајќи од месец Ноември 2022 година добиваат дополнителни 3.000 денари месечно.

Соочувајќи се со покачувањето на трошоците за живот Министерството за труд и социјална политика ги предложи измените на Законот за детска заштита. Со нив е направено зголемување на висината на посебниот додаток за 15% за сите три подвидови на корисници со цел подобрување на финансиската состојба на корисниците на правото на посебен додаток.

Врз основа на новите законски прописи и обуките кои беа спроведени на сите даватели на јавни услуги во Центарот, ЈУМЦСР Куманово работеше на имплементација

на дадените насоки за интегрирано водење на случај, но во фази. Првата фаза опфаќа анализа на демографскиот простор на териториите на Општина Куманово, Општина Липково и Општина Старо Нагоричане и определување на територија за која еден стручен службеник ќе биде одговорен која фаза е веќе завршена. Втората фаза се однесува на интегрирање на сите права од една територија по домаќинства и префрлање на надлежноста во СПИЛ програмата која фаза исто така е завршена. Третата фаза беше интегрирање сите услуги по територии која исто така е завршена. Основен предизвик и проблем со кој се соочува ЈУМЦСР Куманово е недостатокот од стручни профили-водители на случај. Како проблем се појавува и недостатокот од простор за работа.

Како резултат на веќе завршените три фази може да се констатира дека истите се успешно реализирани и позитивните промени се веќе очигледни во однос на функционалноста како резултат на фактот дека се редуцирани увидите во домот од страна на 3-5 различни стручни лица (сега увидот за сите права во едно домаќинство го води еден стручен работник) и сите промени во тоа домаќинство се ажурираат од страна на само еден стручен работник. Интегрираното водење на предметите е позитивно и од аспект што барателот на одредено право според адресата на живеење информации за остварување на сите права од социјална заштита ги добива од еден стручен работник кој понатаму продолжува да го води низ системот. Водителот на случај работи на сите ризици во семејства кои се корисници на одредено право но и во семејства кои немаат материјален социјален ризик на одредена територија со што имаме квалитетен интегриран пристап на сите домаќинства кои имаат потреба од помош и поддршка.

Во делот на развивањето на социјалните услуги ЈУМЦСР Куманово во соработка со НВО Инклузива и Црвен Крст Куманово ја реализира услугата лична асистенција.

По приближно една година од добивањето на дозволата за вршење дејност од областа на социјалната заштита, во с.Оризаре Општина Липково функционира Дневен центар за лица со попреченост преку давател на услуга НВО Имаго плус. Во овој современ специјализиран Дневен центар на дневно ниво престојуваат 14 деца, а истиот има капацитет од 38 деца со попреченост од повеќе населени места во општината Липково. Воспоставувањето на оваа социјална услуга и работата на овој Дневен центар се дел од Проектот за подобрување на социјалните услуги што го имплементира Министерството за труд и социјална политика, со поддршка од Светска банка.

Унапредувањето и развивањето на социјалните услуги кои ќе се обезбедуваат во домот на корисникот, во заедницата и вон семејството, како и вклучување на општините и давателите на услугите во испораката на истите, треба да продолжи и во 2023 година.

Како резултат на одлука на Влада на РСМ, ЈУМЦСР Куманово изготви план за борба против корупцијата согласно кој има и нова организациска поставеност во однос на прием на барање, внес на барањето и доказните акти во системот, донесување на одлука, достава на донесениот акт до барателот, контрола на нерешени предмети во законски рок и др.

3. ОПИС НА СОЦИЈАЛНИОТ ПРОСТОР

3.1 Демографските фактори

ЈУМЦСР Куманово ја покрива територијата на три општини Куманово, Липково и Старо Нагоричане. Наведената територија ја карактеризира разновидна национална, образовна, старосна структура, структура на бројот на вработени како и видови на професии со кои се бави конкретно население.

Според последниот попис во 2021 година во општина Куманово живеат 98.104 жители односно 30450 домаќинства. Од наведениот број 23.291 се деца и млади до 20 години додека 15619 се жители над 65 години. Преостанатите 59194 е население од 20 до 65 години.

Во општина Липково бројот на жители изнесува 22.308 односно 5412 домаќинства, од кои стари лица над 65 години партиципираат со 2110 лица. Бројот на деца и млади до 20 години изнесува 6557 додека преостанатите се лица помеѓу 20 и 65 години и нивниот број изнесува 13641.

Во општина Старо Нагоричане бројот на жители изнесува 3.501 односно 1346 домаќинства, од кои 672 се деца и млади до 20 години додека бројот на стари лица над 65 години изнесува 842. Останатите 1987 се лица помеѓу 20 и 65 години.

3.2 Економските фактори

Според податоците на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија од Ноември 2022 година, невработено население во Република Северна

Македонија изнесува 113574 лица, а 46551 се регистрирани како други лица кои бараат работа.

Бројот на невработени кои ги покрива ЈУМЦР Куманово, според податоците заклучно со Ноември 2022 година изнесува 11975 лица. Од наведениот број во град живеат 6815 лица додека во селата живеат 5160 лица кои се невработени.

3.3 Степен на образование на населението

Со додатокот за образование опфатени се и децата кои се во основни училишта со што има реално поттикнување на бројот на децата на школска и средношколска возраст да се вклучат во редовниот образовен процес.

Исто така со задолжителното посетување на образовна институција за корисниците на правото на паричен надоместок за трето дете во голема мерка дел од популацијата која со генерации не посетувала основно образование со ова задолжување младите генерации се опфатени во системот на основно образование која мерка значително влијае на севкупната образовна структура на населението.

Кога ќе се земат во предвид големина на територија, број на население, број на невработени лица, разновидна национална, образовна и верска структура на население сосема е јасно дека ЈУМЦР Куманово се соочува со обемна и сложена работа и дека се големи и комплексни проблемите и обврските кои се поставуваат како задача за решавање на сите вработени во Центарот. Фактот е дека општините кои се покриени со Центарот и по потенцијален број на корисници и по вид на стручна работа е голем, што наметнува големи обврски и работни задачи кои треба да бидат завршени во рок и квалитетно.

3.4 Здравство

Во однос на здравствената заштита ЈУМЦСР Куманово обезбедува остварување на права и услуги за што е неопходно соодветен наод од лекарска комисија, во тој контекст за остварување на правото на ГМП е потребен наод од комисијата при Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за да се уважи коефициентот од 0,5 за лице со статус неспособно за работа.

Во однос на правото помош и нега од друго лице формирана е стручна лекарска комисија при Општа Болница- Куманово како надлежна за давање наод и мислење за остварување на ова право. Како резултат на потребата од поголем број на термини кои само една комисија неможе да ги реализира корисниците од Општина Куманово,

Липково и Старо Нагоричане имаат прегледи и на други здравствени комисии во други градови.

Исто така потребно е наод и мислење од соодветна комисија во зависност од видот на попреченост за да истите бидат категоризирани или остварат право на посебен додаток.

ЈУМЦСР Куманово на корисниците им обезбедува здравствено осигурување во согласност со одредбите во член 66 од Законот за социјална заштита.

4. ОПЕРАТИВЕН ПЛАН НА АКТИВНОСТИ

5. ПРАВА НА ПАРИЧНА ПОМОШ ОД СОЦИЈАЛНА И ДЕТСКА ЗАШТИТА

Број на предмети во работа	Реализирани	Планирани
	2022	2023
Гарантирана минимална помош	5641	5230
Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенци во домаќинството,	6512	6244
Надоместок заради попреченост	754	744
Надоместок за помош и нега од друго лице	5239	5352
Надоместок на плата за скратено работно време	22	26
Додаток за домување	0	0
Траен надоместок	8	10
Еднократна парична помош	495	495
Социјална сигурност на стари лица	1165	1249
Детски додаток	3447	3165
Посебен додаток	490	503
Еднократна парична помош за новороденче	872	870
Образовен додаток	5077	5518
Родителски додаток за трето дете и четврто дете	2236	2017
Цивилна инвалиднина	10	9
Парична помош за студирање	7	8
Право на надоместок на трошоци за сместување на лицето и надоместок за згрижување	11	11
Право на здравствена заштита	553	517
Народна кујна	150	150
Вкупно	32689	32118

Во наведената табела се податоци на вкупен број на предмети во работа кои се евидентирани во ЈУМЦСР Куманово во текот на 2022 година како и план на предмети во работа во 2023 година. Според планот во 2023 година се предвидува помал број на предмети во однос на 2022 година и тоа за 571 предмети и изнесува 32118 предмети во работа.

Корисниците на правото на Образовен додаток учествуваат со најголем број на предмети и се предвидува во 2023 година овој број да изнесува 5518. Зад корисниците на Образовен додаток по бројот на предметите се корисници на правото на Надоместок за помош и нега од друго лице и нивниот број во 2023 се планира да изнесува 5352. Потоа следуваат лица кои користат Гарантирана минимална помош и во 2023 година се предвидуваат вкупно 5230 предмети, што би било намалување за 411 предмети во однос на состојбата во 2022 година. Зад наведените категории, според планот се корисници на Детски додаток кој изнесува 3165 предмети во работа и Родителски додаток со 2017 предмети.

Во понатамошниот текст од програмата ќе биде претставена состојбата на корисници односно предмети за секое право и услуга во 2022 година како и планот за 2023 година.

5.1. Гарантирана минимална помош

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	4958	4485
	Новопримени	683	745
	Укинати	892	630
	Одбиени	264	210
	Предмети во работа-нерешени	55	40
	Позитивно решени	524	550

		Реализирано	План
		2022	2023
Корисници	Носители	5377	5020
	Вкупно корисници	12262	12400
Средства	Исплатени/Потребни средства	428.014.230,00	430.500.000,00

5.2. Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенси во домаќинството

		Реализирано	План
		2022	2023
Корисници	Носители	6512	6224
	Вкупно корисници	13397	13624
Средства	Исплатени/Потребни средства	/	/

5.3. Надоместок заради попреченост

Вид попреченост		Реализирано	План
		2022	2023
тешка или длабока интелектуална попреченост	Пренесени	5	22
	Новопримени	25	20
	Одбиени	3	5
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	22	15
најтешка телесна попреченост	Пренесени	250	265
	Новопримени	51	41
	Одбиени	7	5
	Предмети во работа-нерешени	1	0
	Позитивно решени	43	37
потполно слепо лице	Пренесени	191	178
	Новопримени	7	7
	Одбиени	1	2
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	6	5
потполно глуво лице	Пренесени	221	207
	Новопримени	4	4
	Одбиени	1	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	3	4

	Укинати	70	68
Средства	Исплатени/ Потребни средства	52.538.857,00	52.900.000,00

5.4.Надоместок за помош и нега од друго лице

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	3834	3785
	Новопримени	1405	1567
	Укинати	1019	1050
	Одбиени	558	600
	Предмети во работа-нерешени	123	90
	Позитивно решени	965	1000
Средства	Исплатени/Потребни средства	204.513.540,00	206.500.000,00

5.5.Надоместок на плата за скратено работно време

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	17	22
	Новопримени	5	4
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	5	4
Средства	Исплатени/Потребни средства	3.696.986,00	3.900.000,00

5.6.Додаток за домување

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	0	0
	Новопримени	0	0
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	0
Средства	Исплатени/Потребни средства	0	0

5.7.Траен надоместок

		Реализирано	План
		2022	2023
Згрижувач	Пренесени	2	1
	Новопримени	0	1
	Укинати	1	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	1
Родител кој се грижел за дете со попреченост	Пренесени	3	6
	Новопримени	3	2
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	3	2
Средства	Исплатени/Потребни средства	549.717,00	575.500,00

5.8.Еднократна парична помош

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	20	7
	Новопримени	475	488
	Укинати	0	0
	Одбиени	48	35
	Предмети во работа-нерешени	7	10
	Позитивно решени	440	450
Средства	Исплатени/Потребни средства	3.540.163,00	3.850.000,00

5.9.Социјална сигурност за стари лица

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	951	1046
	Новопримени	214	203
	Укинати	99	90
	Одбиени	30	25
	Предмети во работа-нерешени	10	8
	Позитивно решени	194	180
Средства	Исплатени/Потребни средства	83.454.574,00	84.540.000,00

5.10. Детски додаток

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	2964	2619
	Новопримени	483	546
	Укинати	679	550
	Одбиени	149	130
	Предмети во работа-нерешени	22	18
	Позитивно решени	384	420
Средства	Исплатени/Потребни средства	50.870.501,00	52.000.000,00

5.11. Посебен додаток

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	449	453
	Новопримени	41	50
	Укинати	37	35
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	42	50
Средства	Исплатени/Потребни средства	34.132.939,00	34.800.500,00

5.12. Еднократна парична помош за новороденче

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	42	25
	Новопримени	830	845
	Укинати	0	0
	Одбиени	15	20
	Предмети во работа-нерешени	25	30
	Позитивно решени	832	820
Средства	Исплатени/Потребни средства	10.890.402,00	11.350.000,00

5.13. Образовен додаток

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	3796	4395
	Новопримени	1281	1123
	Укинати	477	700
	Одбиени	205	225
	Предмети во работа-нерешени	67	40
	Позитивно решени	1184	925
Средства	Исплатени/Потребни средства	42.759.603,00	43.250.000,00

5.14. Родителски додаток – РДЗ

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	2086	1872
	Новопримени	64	66
	Укинати	263	250
	Одбиени	15	10
	Предмети во работа-нерешени	4	5
	Позитивно решени	57	55
Средства	Исплатени/Потребни средства	196.974.063,00	198.750.000,00

5.15. Родителски додаток – РД4

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	86	79
	Новопримени	0	0
	Укинати	7	5
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	0
Средства	Исплатени/Потребни средства	11.097.288,00	11.585.000,00

5.16. Цивилна инвалиднина

		Релизирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	10	9
	Новопримени	0	0
	Укинати	1	2
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	0
Средства	Исплатени/Потребни средства	2.716.576,00	2.798.400,00

5.17. Парична помош за лице кое до 18 год. имало статус на дете без родители и родителска грижа

		Релизирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	/	/
	Новопримени	/	/
	Укинати	/	/
	Одбиени	/	/
	Предмети во работа-нерешени	/	/
	Позитивно решени	/	/

		Релизирано	План
		2022	2023
Исплатени средства	Исплатени средства	/	/
	Неосновано исплатени	/	/
	Вратени средства	/	/

		Релизирано	План
		2022	2023
Жалби	Поднесени	/	/
	Усвоени	/	/
	Одбиени	/	/

5.18. Парична помош за студирање

		Релизирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	5	7
	Новопримени	2	1
	Укинати	0	1
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	2	1

		Релизирано	План
		2022	2023
Исплатени средства	Исплатени средства	1.616.451,00	1.800.000,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2022	2023
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.19. Право на надоместок на трошоци за сместување на лицето и надоместок за згрижување

		Релизирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	10	9
	Новопримени	1	2
	Укинати	2	1
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	1	2

		Релизирано	План
		2022	2023
Исплатени средства	Исплатени средства	3.328.833,00	3.550.000,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2022	2023
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.20.Право на здравствена заштита

		Релизирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	524	485
	Новопримени	29	32
	Укинати	68	60
	Одбиени	0	2
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	29	30

		Релизирано	План
		2022	2023
Исплатени средства	Исплатени средства	12.965.924,00	13.453.050,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2022	2023
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.21.Народна кујна

		Реализирано	План
		2022	2023
Предмети	Пренесени	95	95
	Новопримени	55	55
	Укинати	50	25
	Одбиени	5	30
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	30	25
Средства	Исплатени/Потребни средства	4.118.681,00	4.450.500,00

6.СОЦИЈАЛНА ПРЕВЕНЦИЈА И СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

6.1.СОЦИЈАЛНА ПРЕВЕНЦИЈА

Социјална превенција претставува активност на Центрите за социјална работа која се состои во главно од рано отквивање и ран третман на граѓаните кои се изложени на социјален ризик, со цел надминување или ублажување на штетните поледици од изложеност на социјален ризик. Ваквата активност доведува до потреба од презимање на мерки за спречување на настанувањето на социјалниот ризик на граѓанинот, семејството или група на граѓани во соработка со сите други засегнати институции во системот.

Планирана активност	Учесници/целна група (описно)	Број/опфат на учесници		Очекувани позитивни влијанија/исходи	
		Планирано	Остварено	Планирано	Остварено
Деца на улица	Секое дете кое е најдено на улица како питачи			Социјализација на децата од ризична средина	
Зголемување на бројот на згрижувачки семејства	Семејства кои имаат потенцијал за вршење на должноста – згрижувач			Обезбедување на згрижувачки семејства, обезбедување на ресурс при сосотојбата на социјален ризик на дете или возрасно лице	
Активација на корисници на ГМП преку активни	Корисници на ГМП кои се работоспособни и се на возраст од 18 до 45 годишна возраст			Активирајќи ги корисниците во обуки за квалификација, преквалификација се зголемува конкурентност на пазарот на трудот и можноста	

мерки во АВРМ				да се излезе од состојбата на социјален ризик е поголема	
---------------	--	--	--	--	--

6.2.СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

Согласно Законот за социјална заштита 2019 година во палетата на услуги во социјалната заштита се опфатени следниве социјални услуги и тоа:

- услуги на информирање и упатување
- услуги на стручна помош и поддршка
- услуги на советување
- услуги во домот
(помош и нега во домот и лична асистенција)
- услуги во заедницата
(услуги на дневен престој, услуги на привремен престој)
- услуги за вон-семејна заштита
(живење со поддршка, згрижување во друго семејство и сместување во установа)

Согласно законските надлежности ЈУМЦСР Куманово работи на обезбедување на услуги од социјална заштита.

6.2.1.Услуги на информирање и упатување

	Реализирано	План
	2022	2023
Услуги на информирање	1388	1200
Услуга на упатување до друга институција	303	350
Вкупно	1631	1550

6.2.2.Услуги на стручна помош и поддршка

	Реализирано	План
	2022	2023
Услуги на стручна помош и поддршка	1458	1600
Вкупно	1458	1600

6.2.3.Услуги на советување

	Реализирано	План
	2022	2023
подготовка за брак, живот во семејство, родителство, планирање на семејство, брачно/партнерско советување за партнери со нарушени односи	0	0
советување при развод на брак	135	150
семејна медијација за семејства со нарушени семејни односи	24	35
психо-социјална поддршка за жртви на семејно насилство	59	80
психо-социјален третман на сторители на семејно насилство и други специјализирани видови на советувања	3	5
	0	0
Вкупно	221	270

6.2.4.Услуги во домот

	Реализирано	План
	2022	2023
Помош и нега во домот	0	0
Лична асистенција	17	20
Вкупно	17	20

- Број на корисници 17
- Пол: Машки 10 ; женски 7
- Возраст: 18-35 – 3
36-45 - 6
46-55 – 6
56-65 – 2
- Вид и степен на попреченост на корисникот: Оштетен вид – 9
Потешка телесна попреченост - 1
Најтешка телесна попреченост – 1
- Број на лични асистенти/ негователи – 11
- Вид на услуги: услуги во домот, на работно место, образовна установа, центар за рехабилитација, центар за професионална рехабилитација и други места каде се реализираат активности поврзани со извршување работни задачи, образоваани и работно оспособување на корисникот.
Даватели на услугата: Црвен Крст - 7 корисници; Инклузива – 10 корисници.

6.2.5.Услуги во заедницата

Центри за Дневен престој :

➤ Центар за дневен престој за лица со попреченост

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Вкупен број на категоризирани лица на територијата што ја покрива ЦСР на возраст од 0-26 години и тоа :		
0-18 години		
18-26 години над 26 услугата	132	150
Број на упатени во дневен центар	5	10
Просечен број на присутни во дневен центар	27	26

➤ Центар за дневен престој на деца во ризик

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Вкупен број евидентирани деца на улица на подрачјето на ЦСР	0	0
Број на упатени во дневен центар	0	0

Просечен број на присутни во дневен центар	0	0
--	---	---

➤ **Центар за рехабилитација и ресоцијализација**

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Вкупен број евидентирани зависници на подрачјето на ЦСР	3	5
Број на упатени во Центар за рехабилитација и ресоцијализација	3	5
Просечен број на присутни во центар за рехабилитација и ресоцијализација	3	5

➤ **Центар за дневен престој за бездомни лица**

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Број на корисници	0	0

➤ **Центар за дневен престој за стари лица**

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Број на регистрирани корисници во ДЦ	0	0
Просечен број на присутни во дневен центар	0	0

Центри за привремен престој (ЦПП)

- **Центар за жртви на семејно насилство /Центар за жртви на семејно насилство, центар за жртви на родово-базирано насилство и центар за жени жртви на сексуално насилство и силување**

Број на корисници	Реализирано	План
	2022	2023
	0	2

➤ **Центар за жртви на трговија со луѓе**

Број на корисници	Реализирано	План
	2022	2023
	1	2

➤ **Центар за бездомници**

Број на корисници	Реализирано	План
	2022	2023
	1	1

➤ **Центар за деца кои ќе се затекнат без родителска грижа или како скитаат и деца жртви на злоупотреба**

Број на корисници	Реализирано	План
	2022	2023
	0	0

➤ **Советувалиште**

Корисници	Реализирано	План
	2022	2023
Вкупен број на евидентирани корисници во Советувалиште	1	3
Број на корисници по одредени ризици -браќ и семејство -семејно насилство* -деца во ризик и сл	1	3

6.2.6 Услуги на вон-семејна заштита

6.2.6. 1. Живеење со поддршка

Давател на услугата	Број на корисници	Реализирано	План
		2022	2023
ОЕ на СОС Детско село	5	5	6
ПОРАКА НЕГОТИНО-Неготино	2	2	3

6.2.6.2. Згрижување во друго семејство

Згрижување во друго семејство	Број на корисници	Реализирано	План
		2022	2023
Сместување во згрижувачко семејство	18	18	20
Роднинско згрижување	2	2	3
Вкупно	20	20	23

6.2.6.3. Сместување во установа

Установа	Број на корисници	Реализирано	План
		2022	2023
ЈУ Дом за доенчиња и мали деца Битола	3	3	5
ЈУ Детски Дом 11 Октомври	4	4	3
ЈУ за згрижување деца со воспитно социјални проблеми и нарушено поведеение	2	2	3
ЈУ Завод за рехабилитација на деца и младинци Скопје	0	0	1
ЈУ Завод за заштита и рехабилитација - Бања Банско, Струмица	1	1	2
ЈУ Специјален Завод Демир Капија	15	15	14
ЈУ Дом за стари лица	8	8	10
Установа за прифат на братели на азил	0	0	0

При институционалното сместување на корисниците освен следењето на овие корисници кое се состои од редовни посети, разговори со одговорните лица во институцијата, контактот со корисникот и со неговите блиски сродници секогаш значи и преземање на мерки и активности кон остварување на најдоброто за корисникот со што ќе се намалува состојбата на ризик во која се наоѓа.

6.2.6.4. Сместување во Групен дом

Групен дом	Број на корисници	Реализирано		План
		2022	2023	2023
Берово	0	0	0	0
Штип	0	0	0	0
Кавадарци	0	0	0	0

7. ПОСТАПКИ КОИ СЕ ВОДАТ ВО ЦСР

Број на предмети во работа по подрачја	Реализирани		Планирани
	2022	2023	2023
Брак и семејство	372	406	406
Мировна постапка и доверување	135	140	140
Лица со нарушени партнерски/брачни односи	24	20	20
Дете на кое му се уредуваат лични односи и непосредни контакти со родителот /блиски сродници со кој не живее	66	95	95
Доверување на дете родено во вонбрачна заедница	28	27	27
Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак пред полнолетство	4	5	5
Жртва на семејно насилство	59	61	61
Сторител на семејно насилство	56	58	58
Заштита на деца	690	699	699
Дете без родители и родителска грижа	48	49	49
Дете со попреченост	319	325	325
Дете во ризик	68	83	83
Дете во судир со законот	176	163	163
Малолетно лице под старателство	48	50	50

Надзор над вршење на родителското право	8	9
Одземање на родителско право	1	4
Посвојување	14	16
Заштита на возрасни	873	736
Полнолетно лице со попреченост	502	343
Возрасно лице под старателство (целосно одземена деловна способност)	286	293
Возрасно лице под старателство (делумно одземена деловна способност)	5	5
Старателство на возрасно лице за посебен случај	2	5
Лице кое злоупотребува дрога и други психотропни супстанции и прекурзори	1	3
Лице кое злоупотребува алкохол или се лекува од зависност од алкохол	3	5
Возрасно лице со изречена алтернативна мерка	1	1
Возрасно лице по отпуштање од казнена установа	31	35
Лице жртва на трговија со луѓе	1	2
Бездомно лице	2	2
Старо лице	30	30
Лице азилант	0	0
Носител на згрижувачко семејство	6	8
Носител на роднинско згрижување	2	3
Интегрирано советувашиште во ЦСР	1	1
ВКУПНО	1935	1841

Од наведената табела може да се забележи вкупниот број на предмети во услуги од 2022 година кој изнесува 1935 предмети во работа, додека во 2023 се планира овој број да изнесува 1841. Според планот, бројот на предмети во работа во 2023г. би се намалил што значи дека во наредната година се планира да има 94 предмети помалку во однос на 2022 година.

Број на предмети во областа на брак и семејство кои се планирани за 2023 година изнесува 372 предмети, односно за 34 поголем во однос на состојбата во 2022 година. Според програмата за 2023 година бројот на предметите од областа на заштита на деца изнесува 699, односно се очекува зголемување за 9 предмети. Што се однесува до предмети од областа на заштита на возрасни исто така се предвидува намалување на

бројот на предметите во однос на 2022 година и тоа за 137 предмети и да изнесува 736 предмети во работа.

БРАК И СЕМЕЈСТВО

а7.1.Мировна постапка и доверување

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	9	15
	Нови	126	125
	Упатени на советувалиште	1	3
	Успешна мировна постапка	5	10
	Доставено мислење до суд	115	120
	Постапено по барање од друг ЦСР	10	15
	Предмети во работа	5	20
	Затворени (пасива)	60	95
Измена на судска пресуда за доверување	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	1	5
	Нови	8	15
	По барање на друг ЦСР	/	5
	Испратени извештаи до Суд	9	18
	Предмети во работа	/	0
	Затворени (пасива)	6	10

Судска привремена мерка за доверување	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	1	0
	Нови	4	8

	Испратени извештаи до суд	5	8
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	4	8

7.2. Лица со нарушени партнерски/брачни односи

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	24	20
	Испратени извештаи до суд	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.3. Дете на кое му се уредуваат односите со родител со кој не живее или блиски сродници

Регулирано видување со спогодба со родител	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	1	2
	Нови	3	5
	Упатени во советувашиште	1	3
	Предмети во работа	2	7
	Затворени (пасива)	2	7

Регулирано видување со спогодба со блиски сродници	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	1	2

	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	1	2

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Регулирано видување со решение со родител	Пренесени	15	45
	Нови	41	30
	Упатени во советувашиште	4	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	11	20

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Регулирано видување со решение со близок сродник	Пренесени	0	5
	Нови	5	5
	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	5	4
	Затворени (пасива)	0	6

7.4. Доверување на дете родено во вонбрачна заедница

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	13	2
	Нови	15	25

	Упатени во советуваиште	/	3
	Предмети во работа	2	5
	Затворени (пасива)	26	20

7.5. Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	4	5
	Доставено мислење до суд	4	5
	Упатени на советуваиште	0	0
	Затворени (пасива)	4	5

7.6. Жртва на семејно насилство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	15	19
	Нови	44	42
	Предлог на ЦСР за ПМЗ до суд	57	56
	Упатени во советуваиште	2	5
	Затворени (пасива)	40	45

7.7.Сторител на семејно насилство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	11	10
	Нови	45	48
	Доставено мислење до суд за ПМЗ	55	58
	Упатени во Советувалиште	2	4

ЗАШТИТА НА ДЕЦА

7.8. Дете без родители и родителска грижа

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	43	45
	Нови	5	4
	Решени	5	10
	Предмети во работа	45	39
	Затворени (пасива)	3	10

Возраст на дете	до 3 години	3	2
	4 - 6 години	7	7
	7 - 10 години	9	7
	11 - 14 години	14	13
	15 - 18 години	11	9
	Од 18 - 26 години	1	1

7.9. Дете со попреченост

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	187	195
	Нови	132	130
	Предмети во работа	8	10
	Решени	124	140
	Затворени (пасива)	124	140

7.10. Дете во ризик

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	15	38
	Нови	53	45
	Решени	30	55
	Предмети во работа	68	83
	Затворени (пасива)	30	44
Возраст на дете	До 14 години	42	44
	Од 14 до 18	26	24

Дете жртва на насилство

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	16	21
	Нови	22	20
	Решени	17	15
	Предмети во работа	21	41
	Затворени (пасива)	17	20

Дете жртва на трговија со луѓе

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	1
	Нови	1	0
	Решени	0	1
	Предмети во работа	1	1
	Затворени (пасива)	0	1

Дете на улица

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	1	7
	Нови	11	12
	Решени	5	10
	Предмети во работа	7	9
	Затворени (пасива)	5	10

Дете кое злоупотребува алкохол

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

Дете кое злоупотребува дрога

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.11. Дете во судир со законот

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	107	93
	Нови	69	70
	Решени	83	90
	Предмети во работа	93	68
	Затворени (пасива)	83	90

Возраст	Полни 14, неполни 16	55	52
	Полни 16, неполни 18	100	93
	Полни 18, неполни 21	21	18

7.12. Дете под старателство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	43	45
	Нови	5	5

	Донесени решенија за престанок на старателство	3	6
	Донесени решенија за ставање под стартелство	5	8
	Предмети во работа	45	38
	Затворени (пасива)	3	12

7.13. Старателство над дете за посебен случај

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	4	5
	Донесени решенија за престанак на старателство	4	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	4	5

7.14. Надзор над вршење на родителското право

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	3	3
	Нови	5	6
	Предмети во работа	3	2
	Затворени (пасива)	5	7

7.15. Одземање на родителското право

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	1
	Нови	1	3
	Предмети во работа	1	2
	Затворени (пасива)	1	2

7.16. Посвојување

Број на предмети за проценка на посвоител/и	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	11	11
	Нови	3	5
	Решени	3	4
	Предмети во работа	11	12

Број на предмети за проценка на посвоеник	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	6	8
	Нови	2	3
	Решени	0	2
	Предмети во работа	8	9

Број на предмети со заклучено посвојување	Реализирано	План
	2022	2023
	0	1

ЗАШТИТА НА ПОЛНОЛЕТНИ (ВОЗРАСНИ) ЛИЦА

7.17. Полнолетно лице со попреченост

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	485	318
	Нови	17	25
	Решени	17	25
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	184	180

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	485	318
	Нови	17	25
	Сместени во згрижувачко семејство	1	2
	Сместено кај роднини згрижувачи	0	1
	Упатени во дневен центар	0	0
	Сместени во установа	26	30
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	184	180

7.18. Старателство на лице со целосно одземена деловна способност

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	273	278
	Нови	13	15

	Донесени решенија за прекин на старателство	8	12
	Предмети во работа	286	283
	Затворени (пасива)	8	10

7.19. Старателство на лице со делумно одземена деловна способност

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	5	5
	Нови	0	0
	Донесени решенија за прекин на старателство	0	1
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	1

7.20. Старателство на возрастено лице за посебен случај

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	2	5
	Решени	2	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	2	5

7.21. Лице кое употребува, односно злоупотребува дроги и други психотропни супстанции

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	1	3
	Решени	1	3
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	/	0

7.22. Лице кое злоупотребува алкохол

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	3	5
	Решени	3	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	3	5

7.23. Возрасно лице со изречена алтернативна мерка

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	0	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	0	0

	Затворени (пасива)	0	1
--	--------------------	---	---

7.24.Возрасно лице по отпуштање од казнена установа

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	31	35
	Решени	31	35
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	/	/

7.25.Лице жртва на трговија со луѓе

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	1	1
	Нови	1	1
	Решени	1	0
	Предмети во работа	1	2
	Затворени (пасива)	1	0

7.26. Бездомно лице

	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
Број на предмети	Пренесени	1	1
	Нови	1	1

	Решени	1	2
	Предмети во работа	1	0
	Затворени (пасива)	1	2

7.27. Старо лице

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	30	27
	Нови	0	3
	Решени	3	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	3	4

7.28. Лице барател на право на азил, лице со статус признат бегалец или лице под супсидијарна заштита

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.29. Носител на згрижувачко семејство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	8	6
	Нови	0	2
	Решени	2	1
	Предмети во работа	6	7
	Затворени (пасива)	0	0

7.30. Носител на роднинско згрижувачко семејство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	1	2
	Нови	1	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	2	3
	Затворени (пасива)	0	0

Други услуги што ги обезбедува ЦСР

Број на предмети	Реализирано	План
	2022	2023
Давање на согласност за издавање на патна исправа на малолетно дете	56	65
Давање согласност за патување на малолетно дете во странство	0	5
Постапување по меѓународни конвенции, Хашка конвенција за меѓународно грабнување на деца и за плаќање на алиментација	0	2

Постапки за административно и судско извршување	0	0
Уверение за отпуст од државјанство	96	100
Измена на судски одлуки за доверување	9	12
Промена на презиме	248	255
Промена на лично име	8	15
Потврда за лице дека не му е одземена деловна способност потребна за набавка на оружје	770	800
Упатување на категоризација	140	145

8.ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

Во текот на 2022 година повеќе беше посветено внимание на изготвување на индивидуални планови за активација на работо способни корисници на а ГМП, која се реализира во соработка со Агенцјата за вработување, а со цел вклучување на метеријално необезбедените, а работо способни корисници во пазарот на труд. Покрај интензиноста на оваа активност интересот за вработување на корисниците на ГМП, не беше забележана значаен број на вреботени корисници.

Активно учество ЦСР има во креирање на политиките за проектот Општинско – корисна работа, реализиран од Општина Куманово. Директорот на институцијата е вклучен во Локалниот економски социјален совет на кој се прават напори за поттикнување на економските оператори и други чинители за чувствителност за проблемите на социјално загрозените лица (материјална поддршка, вработување на лица во социјален лизик...)

Активна и успешна соработка во измината година имаше со невладините организации- даватели на услуга: Инклузива и Црвен Крст со кои воглавно се имлементираше персоналната асистенција за лица со попреченост и сос невладината давател на услуга- Имаго Плус која ја организира и реализира рааботната активност на Дневниот центар за лица со посебни потреби во с.Оризаре. Со Црвен крст се воспоставува соработка според потребите на корисниците. ЈУМЦСР Куманово е вклучено во Општински совет за социјална заштита за Куманово и во Општински совет за социјална заштита за Старо Нагоричане.

ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово во главно се отповикуваше на поканите од сите институции и организации за состаноци, средби или обуки на кои тема на дискусии беа заеднички интерес за подобрување на состојбите кај социјалните ризици .

9. ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ЦСР

9.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во 2022 година беа направени две измени на Правилникот за систематизација на работните места во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово бр. 2154 од 21.06.2019 година и тоа: Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работни места во ЈУ Меѓуопштински Центар за социјална работа Куманово бр.0401-1660 од 04.05.2022 год. и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за систематизација на работни места во ЈУ Меѓуопштински Центар за социјална работа Куманово бр.0401-3573 од 26.10.2022 год.

Со измените се предвидени 128 работни места, распоредени во еден оддел и три служби.

Според Правилник за внатрешна систематизација на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово има:

1. Оддел за административни и помошно- технички работи
2. Служба за права на парична помош за Општина Куманово и Старо Нагоричане
3. Служба за права и парична помош – Општина Липково и
4. Служба за услуги од социјална заштита

Според организациската шема на ЦСР прикажана во табелата подолу, во поглед на зајакнувањето на човечките ресурси во 2023 година се планира :

Тринаесет (13) нови вработување и девет (9) унапредување и тоа:

- Унапредување на еден административен работник од ниво Г03 во В04 со признавање на високо образование,
- Унапредување на два административни работници од ниво Г 03 во Г01 ,

- Унапредување на два административни работници од ниво В 04 во В 02,
- Унапредување на еден –социјален работник А05 во водител на случај дипломиран социјален работник – А04
- Унапредување на еден – правник А05 во правник – А04,
- Унапредување на два – психолози А05 во водител на случај психолог – А04,

Вработени		Вработени заклучно со 31.12.2022	Планирани промени во број на вработени	Потребни нови вработувања согласно систематизација
Категорија А - Високо стручен кадар	Раководител А1	2		1
	Координатор на оддел А2	5		2
	Супервизија А3	1		3
	Самостоен стручен службеник А4	14	1	6
	Водител на случај А4	17	3	4
	Стручен службеник А5	15		7
	Тријажа А5	0		1
Категорија Б Помошно стручен кадар	Помошно-стручен од прво ниво Б1	0		0
	Помошно-стручен од второ ниво Б2	12		1

	Помошно-стручен од трето ниво БЗ	0		0
Административни работници		15	5	9
Помошно-технички кадар		11		1
ВКУПНО:		92+ директор	9	35

Во поглед на континуираниот професионален развој и едукација на стручните лица во установата ЈУМЦСР Куманово постапува во согласност со Програмата за континуирана професионална едукација за стручните лица во установите согласно насоките од Заводот за социјални дејности, со што овозможува професионално усовршување на стручниот кадар како и квалитетна реализација и имплементација на законските прописи.

9.2.ПРОСТОРНО ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово е месно надлежен за остварувања на правата и услугите согласно Законот за социјална заштита за три општини: Општина Куманово, Општина Старо Нагоричане и Општина Липково.

Во Општина Куманово, Центарот има сопствен објект во централно градско подрачје каде што се испорачуваат сите видови на услуги на социјална заштита, и поголем дел од парични права. Дополнително за остварување на парични права во рамки на овој Центар се работи и во две простории од „поранешна детска заштита,“. Исто така во Општина Куманово во простории од детска градинка функционира Дневниот центар за лица со попреченост.ЈУМЦСР Куманово ги користи и просториите на реновираното советувашиште за жртви од семејно насилство.

Во просториите на Општина Старо Нагоричане овој Центар користи една просторија за остварување на парични права на месно надлежното население. Во просториите на Општина Липково овој Центар користи еден влез со пет простории за остварување на парични права на меснонадлежното население. Има потреба од нов објект за работа на оваа служба.

Со менување на начинот на функционирање на Центарот за социјална работа низ години што резултира со потреба од постојано зголемување на бројот на вработените, овој простор на кој што функционира ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово е недоволен и потребно е адаптирање на постојниот простор заради обезбедување на дополнителни канцеларии.

ЈУМЦСР Куманово има сериозен недостаток од компјутерска опрема. Најголем дел од компјутерите и принтерите се застарени и истите претставуваат пречка во секојдневната работа. Истите неможат адекватно да се поврзат со постојните принтери што претставува сериозен проблем за навремено, брзо и ефикасно решавање на предмети. За потребата од скенирање на доказни акти и нивно прикачување во систем потребни се скенери.

За обезбедување на оптимални услови за работа има недостаток од клима уреди бидејќи во одредени канцеларии воопшто и нема клима уреди, а постојните се стари и нефункционални.

За соодветно архивирање и чување на предметите ЈУМЦСР Куманово има потреба од шкафови со клуч за сите канцеларии и во сите објекти.

ЈУМЦСР Куманово има потреба и од две моторни возила од кои едно за потребите на службата во Липково, бидејќи во момент има четири моторни возила од кои само две се функционални и безбедни, додека останатите две се стари и има потреба од нивно постојано сервисирање и поправки.

Како резултат на зголемениот број на корисници на поголем дел од правата постои недостаток од човечки ресурси бидејќи вработените се оптоварени со голем број на предмети. Во контекст на интегрираното водење на случаи ЈУМЦСР Куманово има недостаток од водители на случај како резултат на што во континуитет се работи на унапредување на постојниот кадар кој исполнува услови за водител на случај.

9.3.ФИНАНСИРАЊЕ

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ПЛАН ЗА 2023

01.01.2023 – 31.12.2023

во ЈУ МЦСР Куманово

Буџетска сметка

Програма 40 и 41

Програма 40

	3 мес.	6 мес.	9 мес.	12 мес.
420-Патни и дневни расходи	8.000	10.000	12.000	14.000
421-Ком.услуги,греење,комуник. и трансп.	1.000.000	1.300.000	1.600.000	2.300.000
423-Материјали и ситен инвентар	200.000	240.000	300.000	360.000
424-Поправки и тековно одржување	131.000	181.000	201.000	231.000
425-Договорни услуги	200.000	220.000	250.000	280.000
426-Други тековни расходи	100.000	130.000	160.000	190.000
ВКУПНО програма 40	1.639.000	2.081.000	2.523.000	3.375.000

Програма 41

421-Ком.услуги,греење,комуник. и трансп.	200.000	350.000	450.000	600.000
423-Материјали и ситен инвентар	100.000	120.000	150.000	200.000
424-Поправки и тековно одржување	5.000	10.000	15.000	25.000
425-Договорни услуги				8.000
426-Други оперативни расходи				
ВКУПНО програма 41	305.000	480.000	615.000	833.000

9.4.РИЗИЦИ КОИ МОЖЕ ДА ВЛИЈААТ НА УСПЕШНОСТА НА ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА ЦСР

На реализација на планираната програма можат да влијаат разни фактори меѓу кои се и промените во законските регулативи. На успешноста на реализацијата може да влијаат новите проекти од МТСП кои во рамките на реализацијата на активностите ги предвидуваат Центрите за социјална работа.

Понатаму како проблем може да бидат и ограничените финансиски средства со кои располага установата, неможност за комплетирање (нови вработувања) на стручен кадар, односно кој поради разни причини може да се намали. Понатаму како ризик за успешна реализација на програмата може да се наведе и недостаток односно ненавремена и нецелосна замена на потребна компјутерска опрема, немање на соодветен број на возила и други материјали који се користат во работата. Понатаму, успешна реализација на програмата зависи и од квалитетна соработка како со МТСП пред се така и со сите други институции и установи со , како што АВРМ; Суд,МВР, училишта, здравствени установи, ПИОМ, невладини организации и така натаму.

За квалитетна и навремена реализација на програмата потребни се сите фактори од човечки, преку материјални, законски, економски и останати, но како и секоја година постои реален оптимизам дека работите и активностите ќе бидат обавувани на највисоко можно стручно ниво.